ارائه یک مدل از شبکه سنسوری بیسیم مبتنی بر استاندارد zigbee جهت ارسال و دریافت اطلاعات مانیتورینگ بیمار در حوزه telemedicine

مهندس شاهین احمدزاده اراجی مهندس مصطفی بهمن آبادی دکتر حمید کشوری دکتر بهزاد نجفی دکتر مهرداد ایمان زاده

چکیده:

شبکه های بیسیم سنسوری امروزه برای کاربردهای مانیتورینگ در محیطهای وسیع جزء تکنولوژی های کم هزینه محسوب میگردند. این حسگرهای کوچک که توانایی انجام اعمالی چون دریافت اطلاعات مختلف محیطی (بر اساس نوع حسگر) پردازش و ارسال آن اطلاعات را دارند، موجب پیدایش ایدهای برای ایجاد و گسترش شبکههای موسوم به شبکههای بیسیم حسگر WSN شدهاند یک شبکه حسگر متشکل از تعداد زیادی گرههای حسگری است که در یک محیط به طور گسترده پخش شده و به جمعآوری اطلاعات از محیط میپردازند. شبکه های WSN می توانند برای نظارت و مراقبت از بیماران و افراد مسن برای مقاصد مراقبت از سلامتی استفاده شوند. که این امر می تواند کمبود شدید کارکنان مراقبت از سلامتی را بطور قابل توجهی بهبود بخشد و هزینه های مراقبت از سلامتی در سامانه مراقبت از سلامتی فعلی را کاهش دهد. نظارت پزشکی یا WBAN مجتمع سازی شوند تا بر علائم حیاتی پوشیدنی می توانند در شبکه بیسیسم سطح بدن (wireless body area network) یا WBAN مجتمع سازی شوند تا بر علائم حیاتی به پارامترهای محیطی و موقعیت جغرافیای نظارت کنند ، و نظارت بلند مدت و سیار از بیماران و افراد مسن را فراهم کند و بی درنگ در موارد اظطراری به مراکز مانیتورینگ اعلام خطر کند ، درباره وضعیت سلامتی فعلی کاربران به آنها خبر دهد و پرونده های پزشکی کاربران را به صورت بلادرنگ بروز کنند.در این مقاله ابندا کلیاتی از شبکه های سنسوری بیسیم را ذکر میکنیم . و در ادامه به معرفی استاندارد ۴۰۵٬۲۱۹ اعد این حوزه میپردازیم و در آخر ومدل پیشنهادی خود رابر ای تبادل اطلاعات ادامه به معرفی استاندارد ۱۹۵۶ (WRELESS BODY AREA SENSOR) بیان خواهیم داشت.

كلمات كليدي: ZigBee; TELEMEDICINE; WIRELESS SENSOR NETWORK و MOBILE COMMUNICATION NETWORK

مقدمه

اگر بخواهیم یک مفهوم سنتی از سرویس های تله مدیسین ارائه کنیم. انتقال اطلاعات پزشکی بین بیمارو بیمارستان با استفاده از شبکه های عمومی حتی مانند تلفن و شبکه های پیشرفته تر دیجیتال میباشد.

سیستم های تله مدیسین متحرک عموما از ۳ شبکه اصلی تشکیل شده است:

۱-شبکه های حسگری سطح بدن که برای مانیتورینگ ، اخذ و ارسال دیتا های پزشکی بیمار از جمله: ECG، ضربان قلب، فشار خون، درجه حرارت و میزان اکسیژن حل شده در خون میباشد.[۱]

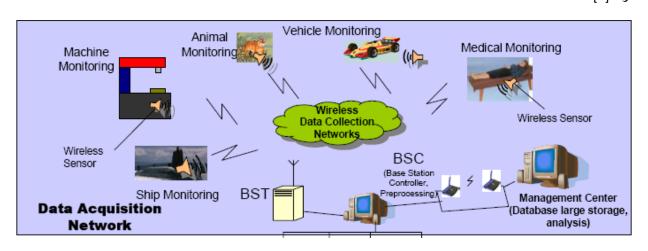
۲-شبکه های بیمارستان که در آن قسمت دیتا های پزشکی ثبت خواهد شد و برای پزشکان مجاز قابل خواندن میباشد و از طریق این دیتا ها پزشکان تشخیص خود را اتخاذ میکنند.

۳-شبکه های سلولی متحرک که وظیفه ارسال دیتا را از شبکه های سطح بدن به شبکه های بیمارستان بر عهده دارد و از زیر ساخت های مخابراتی از قبیل GPRS ، UMTS ،GSM و شبکه های ۳G استفاده میکنند.[۲]

توسعه شبکه های سنسوری سطح بدن با پیشرفت تکنولوژی های بیسیم از جمله وایمکس و بلوتوث همراه بوده است و با ایجاد سنسورهای پوشیدنی و جاسازی شده میتوان دیتا های پزشکی را راحتر و بدون آنکه در زندگی شخصی بیمار خللی به وجود آورد جمع آوری و تحلیل نمود . در این مقاله ابتدا به صورت مختصر توضیحاتی در مورد شبکه سنسوری بیسم ارائه خواهیم داد و در ادامه به معرفی استاندارد ۱۹۰۲،۱۵۰۶ در این حوزه میپردازیم و در اخر مدل پیشنهادی خود را ارائه خواهیم داد.

i.(Wireless Sensor Network/ WSN). شبکه سنسوری بیسیم.(I

یک شبکه حسگر متشکل از تعداد زیادی گرههای حسگری است که در یک محیط به طور گسترده پخش شده و به جمعآوری اطلاعات از محیط میپردازند. لزوماً مکان قرار گرفتن گرههای حسگری، از قبلتعیینشده و مشخص نیست. چنین خصوصیتی این امکان را فراهم میآورد که بتوانیم آنها را در مکانهای خطرناک و یا غیرقابل دسترس رها کنیم از طرف دیگر این بدان معنی است که پروتکلها و الگوریتمهای شبکههای حسگری باید دارای تواناییهای خودساماندهی باشند .دیگر خصوصیتهای منحصر به فرد شبکههای حسگری، توانایی همکاری و هماهنگی بین گرههای حسگری است. هر گره حسگر روی برد خود دارای یک پردازشگر است و به جای فرستادن تمامی اطلاعات خام به مرکز یا به گرهای که مسئول پردازش و نتیجهگیری اطلاعات است، ابتدا خود یک سری پردازشهای اولیه و ساده را روی اطلاعاتی که به دست آورده است، انجام میدهد و سپس دادههای نیمه پردازش شده را ارسال میکند. در واقع میکند. با اینکه هر حسگر به تنهایی توانایی ناچیزی دارد، ترکیب صدها حسگر کوچک امکانات جدیدی را عرضه میکند. در واقع قدرت شبکههای بیسیم حسگر در توانایی بهکارگیری تعداد زیادی گره کوچک است که خود قادرند سرهم و سازماندهی شوند و در موارد متعددی چون مسیریابی همزمان، نظارت بر شرایط محیطی، نظارت بر سلامت ساختارها یا تجهیزات یک سیستم به کار گرفته شوند و آ

شکل ۱) نمونه هایی از کاربردهای شبکه های سنسوری بیسیم را نشان میدهد

در این سیستمها بر خلاف سیستمهای سیمی قدیمی، از یک سو هزینههای پیکربندی و آرایش شبکه کاسته می شود از سوی دیگر به جای نصب هزاران متر سیم فقط باید دستگاههای کوچکی را که تقریباً به اندازه یک سکه هستند.

تعریفWBAN و ارتباط آن با تله مدیسین:

این شبکه ها به نامهای Body Area Network یا Wireless Body Area Network نیز معروف هستند.

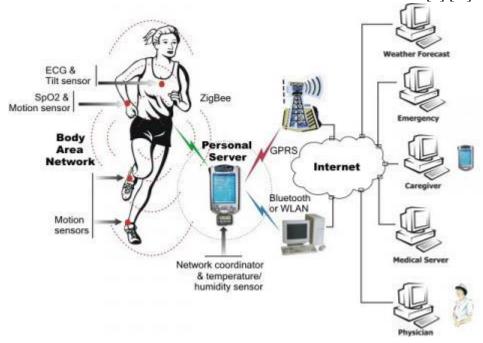
سیستمهایی هستند جهت تشخیص و ارسال سیگنالهای حیاتی بدن مثل سیگنال قلب(ECG) ، سیگنال مغز (EEG) یا میزان اکسیژن خون، قند خون .این سیستمها می توانند بین چندین سنسور کوچک بدن و یک مرکز درمانی (Base Station) رتباط برقرار

تکنولوژی WBAN حدوداً از سال ۱۹۹۵ با نظریه (WPAN (WPAN برای بدن انسان Body Sensor Network برای بدن انسان آغاز شد .بعداً حدود سال ۲۰۰۱ تا کنون سیستهای WPAN با نام Body Sensor Network خوانده شدند. رشد سریع سنسور های فیزیولوژیکی ، مدار های مجتمع کم مصرف و ارتباطات بی سیم ، تکنولوژی های جدید این شبکه ها محسوب می شود . حیطه ی شبکه ها مربوط به چند شاخه علمی می شود که می توانند یک مشاهده ارزان و مداوم را از سلامتی فرد در یک زمان واقعی (Real Time) فراهم آورد.

سنسورهای نصب شده روی بدن تغییرات فیزیولوژیکی مختلف را جمع آوری می کند و سپس حالات سلامتی بیمار را مشاهده می کند. اطلاعات بوسیله ارتباط بی سیم به یک واحد پردازش خارجی ارسال می شود. این قطعه می تواند همه اطلاعات را در یک زمان واقعی به یزشک ارسال نماید.

اگر وضعیت اورژانسی تشخیص داده شود پزشک بلافاصله بیمار را از طریق سیستم کامپیوتری بوسیله ارسال پیام یا

هشدار مطلع می کند. معمولا سطح اطلاعات فراهم شده و توانایی تامین توان مصرفی سنسور ها محدود است. تا زمانیکه این تکنولوژی در مرحله ابتدایی خود است، تحقیقات گسترده ای انجام می شود تا ابداعهای جدیدی در مراقبت های پزشکی صورت گیرد.[٤] [٦]

شکل۲) نمایش Wireless Body Area Network

II.استاندارد ۱۶،۵۰۴ :IEEE

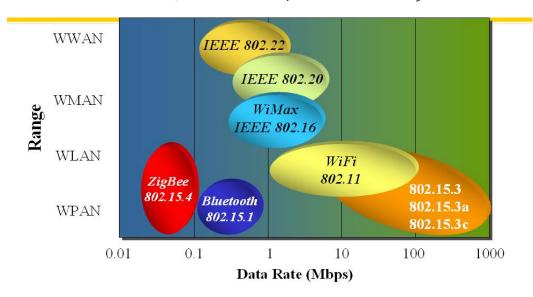
نیاز بازار به یک شبکه بیسیم ارزان قیمت با در برگرفتن تعداد زیادی نود شبکه و پرتکل ساده برای ارسال دیتا با نرخ پایین در کاربرد های شبکه های سنسوری در حال گسترش است. رادیو های کم توان بلوتوث بر اساس استاندارد ۱۹۱۱ موجود هستند، اما با توجه به عرض باند و قیمت بالای آنها، این استاندارد برای کاربردهای کم توان با نرخ ارسال کم مناسب نیست. در نتیجه در سال ۲۰۰۰، IEEE تصمیم به تهیه استاندارد جدیدی برای کاربردهای شبکه های بی سیم شخصی با نرخ بیت کم (-LR نتیجه در سال ۲۰۰۳) گرفت. این استاندارد در سال ۲۰۰۳ بانام ۱۹۵۴ و نام تجاری IEEE عرضه شد. استاندارد التولاد التولاد التولاد التولاد التولاد و التولاد التولاد و ال

فناوري zigbee از استاندارد ۱EEE ۸۰۲٫۱۵٫۶ بهره گرفته و در باندهاي فرکانسی رزرو نشده در فرکانس ها ي ۹۰۲-۹۲۸۰ ۲٫٤۸۶—۲٫۶۰۰ GHz،MHz و ۲٫۶۸۶ م ۸٦۸٫۲ ۸۸۸٫۲ مگاهرتز مورد استفاده قرار مي گيرد.

فناوری ZIGBEE برای کاربردهایی مناسب است که از باتری استفاده میکنند و در آنها نیازمندیهای اصلی، نرخ ارسال پایین، قیمت ارزان و عمر باتری زیاد است در بسیاری از این کاربرد ها کل زمانی که وسیله بیسیم درگیر نوعی از فعالیت است محدود بوده و وسیله اکثر اوقات در مد ذخیره توان که مد خواب هم نامیده میشود به سر میبرد به این ترتیب وسایل ZIGBEE می توانند این قابلیت را داشته باشند که مدتهای طولانی بدون نیاز به تعویض باتری به کارخود ادامه دهند .اگر به نوع داده هایی که در یک شبکه از سنسورها و عملگرها رد و بدل می شود نگاهی بیندازیم متوجه میشویم که اکثر آنها بسته های کوچک داده هستند[۲]

مقايسه ZIGBEE با Bluetooth و Wi-Fi

در فضاي ارتباطات بیسیم استانداردهاي مختلفی وجود دارند که هر یک از آنها مزایایی را براي کاربردهاي خاصی فراهم می کنند. مقایسه ZIGBEE با استانداردها یی مثل BLUETOOTH و WIFI ما را در فهم ویژگی هایی که ZIGBEE رااز استانداردهاي دیگر متمایز میسازد یاري میکند شکل زیر و جدول پایین خصوصیات اصلی این استانداردها را به طور خلاصه نشان میدهند

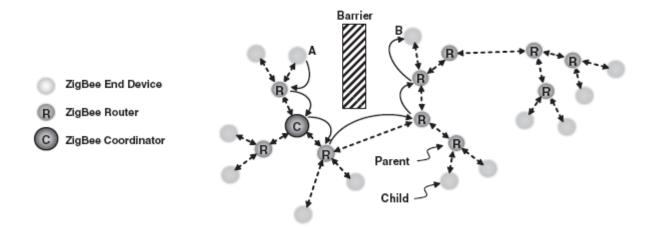
شکل ۳) نمایش فضای استاندار د ۸۰۲ و ایر اس

که در جدول زیر به صورت دقیق تر این مقایسه صورت گرفته

Name	Bandwidth	Battery life	Transmission range
	Megabits/sec		(Meters)
Wi-Fi	11.00	1-3 hours	1-100
Bluetooth	1.00	4-8 hours	1-10
Zigbee	0.25	1-2 years	1-100

جدول ۱. مقایسه ۳ تکنولوژی WIFI، بلوتوث و ZIGBEE

لایه شبکه ZIGBEE از توپولوژی های ستاره ، درخت و مش را پشتیبانی میکند. در توپولوژی STAR شبکه به وسیله سیگنال یک دستگاه که به آن ZIGBEE CORDINATOR گفته میشود کنترل خواهد شد(نود MASTER میباشد). در این نوع شبکه ها CORDINATOR نقش کلیدی و مهمی در ابتدای شبکه و برقراری ارتباط مابین اجزای داخلی خود بر عهده دارد. لازم به ذکر است نود های دیگر و انتهایی شبکه را (slave nodes) مینامند که با CORDINATOR خود در ارتاط مستقیم میباشد برای درک بهتر این مطلب در شکل زیر نمایش داده شده است.[۷]

شکل ٤) نمایی از توپولوژی شبکه زیگ بی

سخت افزار پیشنهادی:

ICهای متعددی برای اجرای این سیستم موجود است که ما CC۲٤۳۰ را از شرکت Texas Instruments Incorporated پیشنهاد میکنیم دلیل آن نیز در زیر آوردیم:

۱)عملکر د بالا و مصرف پایین و دارای میکروکنترولر ۸۰۵۱ در هسته

۲)سازگار با ارسال دریافت تحت استاندارد ۱EEE ۸۰۲,۱۰٫۶ و فرکانس ۲٫۶ گیگا هرتز

۳) مصرف کم انرژی مصرفی در مد ارسال ۲۰mA و در مد دریافت ۲۷mA

٤)مصرف انرژی بسیار پایین (۱۹۹۸) در مد خواب

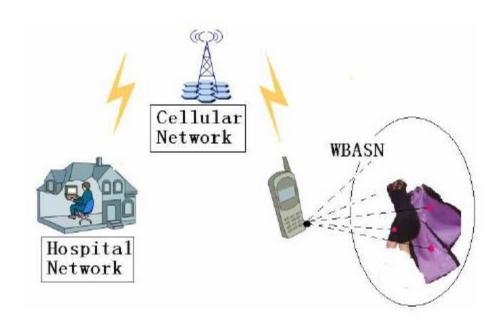
٥) مصرف انرژی (۰٫٦μ۸) در مد stand by

۲) رنج وسیع برای ولتاژ (۳,٦٧ – ۲,۰۷)

٧) مبدل آنالوگ به دیجیتال ۸-۱٤ بیتی با قابلیت ورودی ۸ رقم

ااا . دیتاهای بالینی:

در حوزه دیتاها های بالینی ما با طیف زیادی از آنها از نظر حجم و نوع روبرو هستیم. در سیستم پیشنهادی سیگنال های معاینات چک آپ به صورت معمول که در جدول ۱ آمده را مد نظر قار خواهیم داد. در شکل زیر مهماری کلی سیستم را بین شده است.

شکل ٥) معماري کلي سيستم

سیگنال های ECG به طور معمول به وسیله برنامه های کاردیولوژی مانیتور شده و ما برای ثبت آن دستگاهی راپیشنهاد میکنیم که دارای ۳ لید متصل به قلب باشه تا پزشکان وقتی دیتاها را بررسی میکنن دبتوانند اطلاعات نرخ ، ریتم و جریان خونی قلب را از آن استخراج کنند . سیگنال های مورد نظر ما در این طرح برای مانیتورینگ در جدول ا آمده است.[۸][۰]

Signal Type	Frequency Range	Signal Range
Electrocardiogram (ECG)	0.05-100Hz	10uV-5mV
Electroencephalogrm (EEG)	0.5-60Hz	15-100mV
Heart Rate	45-200beats/min	N/A
Breathing Rate	12-40 breaths/min	N/A
Blood Pressure	dc-60Hz	40-300mm Hg (arteria)
		0-15 mm Hg (venous)

جدول ii:رنج فركانسي براي ديتاهاي باليني

نودهای حسگر بیسیم:

هر نود حسگر بیسیم برای جمع اوری اطلاعات شامل حسگر ECG با ECG ، حسگر فشار خون، سنسور پالس و درجه حرارت بدن میباشد با توجه به پیشرفت تکنولوژی بعضی از این سیگنال هارا میتوان در یک حسگر نیز اندازه گیری کرد.

نود کنترل کننده های مرکزی:

گره کنترل کننده مرکزی که توسط zigbee coordinator اجرا میشود. وظیفه مدیریت گره های حسگر در یگ wbasn به جهت انتقال اطلاعات (اطلاعات پزشکی یا مربوط به کنترل و غیره) از wsban به یک شبکه موبایل تلفن همراه (gsmویا شبکه های ۳g) و برعکس برعهده دارد.[۹]

مراحل انجام كار مدل پيشنهادى :

اگرچه هدف اصلی شبکه های شبکه های حسگر بیسیم کنترل و مانیتورینگ بیماران میباشد ولی نباید از از ارتباط و ارسال اطلاعات بین نود های حسگر و نود کنترل کننده مرکزی غافل شد و ارتباط بدون وقفه برای آن در نظر گرفت.

از طرف دیگر برای ارسال دیتاهای ECG با LEAD تنیاز به پهنای باند و انرژی بالای داریم. بنابراین برای کاهش مصرف بیش از اندازه باید راه حلی بیندیشیم. ماژول CC۲٤۳۰ راه حلی برای کاهش مصرف ارائه کرده و آن کار در مد "کار در هنگام درخواست" می باشد در اکثر زمان ها ماژول میتواند در مد خواب باشد و برای اکتیو شدن باید یکی از حالات زیر رخ دهد

۱)وقتی بیمار احساس خوبی ندارد درخواست چک شدن را ارسال مینماید. درخواست ارسالی باعث ایجاد مد wake up به ماژول زیگ بی خواهد داد که این پیغام از طریق نود کنترل مرکزی به در داخل wbasn به نود های حسگر ارسال خواهد شد

۲)وقتی پزشک به یک سری اطلاعات بالینی نیاز داشته باشد. او یک دستور wake-up از طریق شبکه سلولی به WBASM ارسال میکند.

۳)اگر سیگنال دریافتی هریک از سنسور ها طبیعی نباشد, قسمت سیگنال پروسسینگ هر ماژول توانایی این را دارد که یک دستور wake-up تولید کند. به عنوال مثال اگر دمای بدن بیمار بیش از اندازه باشد در همان لحظه نود سیگنال هشداری را برای بیمار تولید مینماید.

٤) به صورت برنامه ریزی و در فواصل معین زمانی شده دیتا های بالینی جهت مانیتورینگ و چک آپ برای پزشک ارسال کند که این زمان ها نسبت به هر بیمار متغییر می باشد.مثلا برای بیماران مراقبت ویژه این زمان کوتاهتر می باشد.که حالت wakeup با توجه به تنظیم زمان مد خواب در ماژول زیگ بی قابل دستیابی است.

در مد خواب اکثر مدارات داخلی داخلی خاموش هستند. تنها اجزای فعال قسمت محرک خارجی ، اسیلاتور ۳۲,۷٦۸ و قمستهای مربوط به تامیر میباشند. قسمت ثبت سیگنال ECGخاموش بوده و بقیه قسمت ها ثبت کننده مشغول به فعالیت هستند. با این حال تمامی نود های حسگر های بیسم به محض دریافت دستور wakeup از نود کنترل کننده مرکزی مشغول مانیتورینگ میشوند.

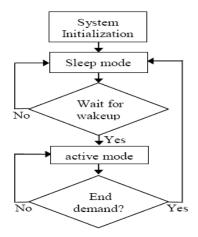
در حلت فعال تمامی قسمتهای ماژول کار میکند و تمامی سیگنال های بالینی که در بالا ذکر شد دریافت وارسال میشود.و مرحله ارتباط ارسال و دریافت تا نرسیدن تقاضا END ادامه خواهد داشت . لازم به ذکر است که در مدل پیشنهادی دستور پایان در یکی از حالات زیر رخ میدهد.

۱) دکتر داده های بالینی کافی برای تشخیص را بدست آورده باشد که در این هنگام پزشک دستور پایان را از طریق شبکه سلولی به WBASN ارسال کرده و جایگزین مد wakeup میشود.

۲)بیمار این دستور را ارسال کند

٣)سيستم به صورت خودكار دستور پايان را بعد از مدت از پيش تعريف شده اى ارسال كند (اگر محرك داخلي وجود نداشته باشد)

در فلوچارت زیر مراحل کار یک WBASN آورده شده است

شكل ٦) فلوچارت مدل عملكردي

نتيجه گيري:

در این مقاله مدلی کم مصرف از یک شبکه سنسوری بیسیم با استفاده از ماژول زیگبی ارائه شده است.این طرح قابل پیاده سازی بر روی دستگاه های موبایل را داشته که هم بتوان سیگنال ها را مانیتور کرد و هم از طریق آن دستور لازم توسط پزشک اتخاذ گردد و به WBASN ارسال کند.

مدیریت شبکه مهمترین رکن در تمامی شبکه های کامپیوتری می باشد. که این امر در شبکه های سنتی سیمی با یک معماری متمرکز توسط سرور اصلی کنترل میشود.

مدیریت انرژی ،کد برنامه ای نوشته شده و درنهایت مدیریت توپولوژی از وظایف اصلی مدیریت شبکه های سنسوری وایرلس میباشد.

در این قسمت معلوم میشود که چه موقع کدوم گره ها درمد خواب و کدامیک آنها فعال باشند . با توجه به اهمیت بالای ارسال اطلاعات در حوزه تله مدیسین هر گونه خلل ویا اشتباهی در این قمت ما را مجبور به پرداخت هزینه های سنگین مالی و جانی خواهد کرد.

ماژول ۲٤۳۰ CC معرفی شده دارای قابلیت انطباق با اهداف مدیریت شبکه که در بالا ذکرشده میباشد امیدواریم که درتحقیق های آینده به دنبال رویکردهایی جدید وراه اندازی زیر ساخت های ۴ در قسمت موبایل در ایرانباشیم و بتوان به ارسال داده بیشتر و راحتر پرداخته شود.

مراجع:

- [1]. Mohd Fadlee A. Rasid and Bryan Woodward, "Bluetooth Telemedicine Processor for Multichannel Biomedical Signal Transmission via MobileCellular Networks" IEEE Transactions on Inforamtion Technology in Biomedicine, Vol. 9, No. 1, pp. 50–55, March 1000
- [[↑]]. José Ramón Gállego and Ángela Hernández-Solana, "Performance Analysis of Multiplexed Medical Data Transmission for Mobile Emergency Care Over the UMTS Channel," IEEE Transactions on Inforamtion Technology in Biomedicine, Vol. ⁹, No. ¹, pp. ¹, March ¹, O.
- [7]. Wireless Sensor Networks, F. L. LEWIS, Associate Director for Research, Head, Advanced Controls, Sensors, and MEMS Group, Automation and Robotics Research Institute, The University of Texas at Arlington [2]. Wireless body area network for telemedicine, cristina tarin, lara traver, narcis cardona, institute

telecommunication and application multimedia od university of Valencia

[°]. A Reliable Transmission Protocol for ZigBee-Based Wireless Patient Monitoring, Shyr-Kuen Chen, Tsair Kao, Chia-Tai Chan, Chih-Ning Huang, Chih-Yen Chiang, Chin-Yu Lai, Tse-Hua Tung, and Pi-Chung Wang, IEEE

- [7]. Smart Hospital Using RFID and ZIGBEE Technology, N Jacob, K T V Reddy Lecturer, SIES Graduate School of Technology Principal, Terna Engineering College Nerul, Navimumbai, India, International [7]. Wireless sensor networks: A survey on the state of the art and the ^, ', 'o, t and ZigBee standards, Paolo Baronti b,c, Prashant Pillai a, Vince W.C. Chook a, Stefano Chessa, Alberto Gotta b, Y. Fun Hu a, accepted 15 December ', Computer Communications ', (', v) \100_1190.
- [^]. A Wireless Sensor Network Based on ZigBee for Telemedicine Monitoring System, Xiao Hu, Jiaqing Wang, Qun Yu, Waixi Liu, Jian Qin, Information, Machinery and Electronics College Guangzhou University
- [9]. Real Time Monitoring of Electrocardiogram through IEEE ۱۹. Network, Wei Lin Department of Biomedical Engineering Stony Brook University
- TRANSACTIONS ON INFORMATION TECHNOLOGY IN BIOMEDICINE, VOL. 17, NO. 1, JANUARY 1117 Conference and Workshop on Emerging Trends in Technology (ICWET 1111) TCET, Mumbai, India